

Study Programme: Magyar nyelv és irodalom
Course Unit Title: General and Hungarian Phonology (Általános és magyar fonológia)
Course Unit Code: 21MK045
Name of Lecturer(s): Pásztor-Kicsi Mária, Szabó Laki Boglárka
Type and Level of Studies: alapképzés
Course Status (compulsory/elective): kötelező
Semester (winter/summer): téli (3.)
Language of instruction: magyar
Mode of course unit delivery (face-to-face/distance learning): személyes részvételt igényel
Number of ECTS Allocated: 6
Prerequisites:
<p>Course Aims:</p> <p>Ismeretszerzés és a meglévő ismeretek elmélyítése az általános fonológia tárgyában, általános és specifikus jellemzők tudatosítása a mai magyar fonémarendszer működésében a standard kiejtésre és a hangtörvényekre való különös tekintettel. Az analitikus és szintetikus gondolkodás képességének fejlesztése.</p>
<p>Learning Outcomes:</p> <p>A hallgató az alkalmazás szintjén érti és ismeri az általános, valamint a magyar fonológia fogalomrendszerét. Képes felismerni a mai magyar fonológiai rendszer működésének általános és specifikus jellemzőit, érti, megnevezi és alkalmazza a hangtörvényeket a gyakorlatban. Elemzi és értelmezi/megindokolja a fonológiai jelenségeket.</p>
<p>Syllabus:</p> <p><i>Elméleti oktatás</i></p> <p>A fonológia tárgya. A fonetika és a fonológia egymás közti viszonya. A beszéd és az írás eltérése/különbségei. Az írásfajták. A fonéma és az allofón. A képzési megkülönböztető jegyek és szerepük. A mai magyar nyelv fonémarendszere. A fonémák rokonsági jegyei. A magán- és mássalhangók fajtái és csoportjai. A magyar és a szerb fonémarendszer: hasonlóságok és eltérések. A koartikuláció fogalma: a magán- és mássalhangzók egymásra hatása a beszédben. A magánhangzó-harmónia a magyar nyelvben. Hangváltozások: igazodás és fonematikus indukció. Zöngésségi és képzéshelyi hasonlóságok. Írásban jelölt és jelületlen alaktani teljes hasonlóságok. Rövidülés és kiesés. Az összeolvadás fajtái. A bomlás. A szupraszegmentális tényezők osztályozása és szerepe. A magyar nyelv intonációja az indoeurópai nyelvekéhez viszonyítva.</p> <p><i>Gyakorlati oktatás</i></p> <p>Az elméleti ismeretek alkalmazása analitikus és szintetikus feladatokban.</p>
<p>Required Reading:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Jászó Anna (szerk.). 2007.. <i>A magyar nyelv könyve</i>. Bp. Trezor Kiadó. 2. Csernicskó István–Hires Kornélia. 2008. <i>Hangtan előadások gyűjteménye magyar szakos hallgatók számára (Jegyzet)</i>, Beregszász, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 3. Gósy Mária. 2004. <i>Fonetika, a beszéd tudománya</i>. Bp., Osiris Kiadó 4. Elekfi László. 1992. <i>A magyar hangkapcsolódások fonetikai és fonológiai szabályai</i>. Bp., a MTA Nyelvtudományi Intézete 5. Varga László 1993. <i>A magyar beszédhangok fonetikai, szemantikai és szintaktikai vonatkozásai</i>, Bp., Akadémiai Kiadó.

6. Elekfi László – Wacha Imre. 2003. *Az értelmes beszéd hangzása*. Bp. Szemimpex Kiadó
7. Kiefer Ferenc (szerk.) 1994. *Strukturális magyar nyelvtan 2. Fonológia*. Bp., Akadémiai Kiadó.
8. Durand, Jacques – Siptár Péter. *Bevezetés a fonológiába*. Bp., Osiris Kiadó.
9. É. Kiss Katalin – Kiefer Ferenc – Siptár Péter. 1998. *Új magyar nyelvtan*. Bp., Osiris Kiadó
10. Siptár Péter – Szentgyörgyi Szilárd. 2013. *Optimális esszék a magyar fonológiáról*. Veszprém, Pannon Egyetemi Kiadó
11. Siptár Péter. 2015. *Kis magyar fonológia. Válogatott karcolatok*. Veszprém, Pannon Egyetemi Kiadó

Weekly Contact Hours:	Lectures: 2	Practical work: 1
------------------------------	--------------------	--------------------------

Teaching Methods:

Frontális és interaktív módszerek. Analitikus, szintetikus és kontrasztív módszerek. Egyéni munka, párokban történő és csoportmunka.

Knowledge Assessment (maximum of 100 points):

Pre-exam obligations	points	Final exam	points
Active class participation	10	written exam	30
Practical work	10	oral exam	30
Preliminary exam(s)	20	
Seminar(s)			

The methods of knowledge assessment may differ; the table presents only some of the options: written exam, oral exam, project presentation, seminars, etc.